

MØTEINNKALLING

Møtedato: Fredag 6. november 2015
Møtetid: Kl. 09:00 – Folkevalgtopplæring
Kl. 13:30 – Behandling av saker
STED: Verdal rådhus – Møterom 2. etg.

De faste medlemmene innkalles med dette til møtet. Den som har lovlig forfall, eller er inhabil i noen av sakene, må melde fra så snart som mulig til KomSek Trøndelag IKS.

Varamedlemmer møter bare etter nærmere avtale eller innkalling.

SAKLISTE

Sak nr.	Sakstittel
031/15	Referatsaker
032/15	Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon – oppstart
033/15	Overordnet analyse og plan for selskapskontroll - oppstart
034/15	Kontrollutvalgets årsplan / møteplan for 2016
035/15	Orientering fra revisor vedr. revisjonsstrategien for regnskapsrevisjon 2015
036/15	Forvaltningsrevisjon vedørende personal og organisasjonstjenesten – orientering fra revisor

Steinkjer, 30.10.15

John Hermann
Leder

Paul Stenstuen
kontrollsekretær
Dir.tlf. 74 11 14 78 / 90 95 04 40
E-post: paul.stenstuen@komsek.no

SAK 031/15
REFERATSAKER

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	06.11.15	Paul Stenstuen	031/15	418-1721-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak
Referatene tas til orientering.

Referater

Nr	Fra/Til	Tittel på dokumentet	Vedlagt/Ikke Vedlagt
1	Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	Klage over Verdal kommunestyres vedtak om reguleringsplan for teaterbygg i Verdal sentrum - kommunens vedtak oppheves	Vedlagt
2	Verdal kommune	Valg av kontrollutvalg for valgperioden 2015-2019	Vedlagt

Steinkjer 30.10.15

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Vår dato: 25.09.2015
Vår ref.: 2015/5852
Arkivkode:421.4
Deres dato: «REFDATO»
Deres ref.: «REF»

Klage over Verdal kommunestyres vedtak om reguleringsplan for teaterbygg i Verdal sentrum - kommunens vedtak oppheves

Sammendrag

Verdal kommunestyre vedtok den 15. juni 2015 reguleringsplan for teaterhus i Verdal sentrum. Vedtaket ble påklaget av to naboer til planområdet som mente at planen ville påføre dem store ulemper. Fylkesmannen har etter en konkret vurdering kommet til at planbeskrivelsen i saken er mangelfull og at saken ikke var tilstrekkelig opplyst da reguleringsplanen ble vedtatt, jf. fvl. § 17 og pbl. § 4-2. Kommunens vedtak er heller ikke tilstrekkelig begrunnet etter fvl. §§ 24 og 25. Saksbehandlingsfeilene medfører at kommunestyrets vedtak blir å anse som ugyldig. Vedtaket oppheves derfor og returneres for ny behandling.

Fylkesmannen viser til Innherred samkommunes oversendelse hit av 8. september 2015 hvor den ovennevnte klagesaken ble oversendt for endelig klagebehandling. Fylkesmannens myndighet som klageinstans følger av plan- og bygningsloven § 1-9(5) og delegering fra overordnet departement.

Sakens bakgrunn

Komité for plan og samfunn vedtok den 10. mars 2015 at forslag til reguleringsplan for teaterhus i Verdal sentrum skulle sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Forslaget ble sendt ut den 23. mars 2015 med frist for uttalelse den 2. mai 2015. Formålet med reguleringsplanen var å tilrettelegge for utbygging av teaterhus for Nord-Trøndelag teater.

Under høringsprosessen oppstod det behov for endringer i planforslaget. Dette gjaldt blant annet i forhold til krav om gjerde mot jernbanen, samt fastsettelse av øvre møne- og gesimshøyde og byggegrenser. Ved delegert vedtak av 21. april 2015 ble derfor revidert planforslag sendt på høring med ny frist for uttalelse den 16. mai 2015.

Under høringsperioden innkom det totalt fire merknader til planforslaget. Ved brev av 11. mai 2015 bemerket Nord-Trøndelag fylkeskommune at lokalisering av et nytt teaterhus midt i sentrum var et godt valg. Etter deres vurdering var imidlertid planforslaget lite detaljert og lite avklarende. Det ble framhevet at bebyggelsens plassering, utforming og dimensjon hadde stor betydning for byforming og funksjon. Fylkeskommunen mente derfor at kommunen ville være tjent med å konkretisere tiltaket nærmere. Når det gjaldt økningen i byggehøyden fra 16 til 20 meter, mente Fylkeskommunen at denne måtte begrenses til det konkrete behovet ovenfor scenen. For øvrig ble kommunen sterkt oppfordret til å vurdere parkeringssituasjonen på nytt, herunder muligheten for å tilrettelegge for parkering under bakken.

Ved brev av 8. mai 2015 kom Jernbaneverket med enkelte merknader til planforslaget, herunder blant annet krav om gjerde mot jernbanesporet og plan for snøopplag.

Roger Gridseth, på vegne av Rannveig Gridseth, fremmet ved brev av 17. april 2015 merknader til planforslaget. Som grunneier av naboeiendommen i Sørgata 14, minnet han om utfordringer knyttet til adkomst og parkering for eiendommene som grenset til teaterhusomtå.

Reguleringsplanen ble den 15. juni 2015 vedtatt av Verdal kommunestyre, jf. sak 55/15. Kommunens vurdering var at det aktuelle teaterhuset ville bidra positivt til sentrumsutviklingen. I saksframstillingen ble de innkomne merknadene kommentert punktvis.

Når det gjaldt merknadene fra fylkeskommunen, viste kommunen til at det pågikk en pris- og designkonkurranse for teaterhuset. Det var derfor ønskelig med stor fleksibilitet i planen. Dette for å gi deltakerne i konkurransen vide rammer i sitt kreative arbeid og dermed få et best mulig sluttresultat. For øvrig mente kommunen at de eksisterende parkeringsplassene i umiddelbar nærhet til planområdet dekket parkeringsbehovet. Jernbaneverkets merknader ble hensyntatt og det ble inntatt krav om sikkerhetsgjerde mot jernbanen og krav om plan for snøopplag. Når det gjaldt merknaden fra Gridseth, viste kommunen til at det i reguleringsbestemmelsenes pkt. 1.1 var satt krav om situasjonsplan som blant annet viste adkomstforhold. For øvrig ville naboene bli informert og varslet under byggesaksbehandlingen, og kommunen ville da ta hensyn til eventuelle adkomstrettigheter i området.

Kommunens vedtak av 15. juni 2015 ble den 30. juni 2015 påklaget av Bjørn Johan Morten Selnes. I klagen ble det vist til tegninger av det planlagte prosjektet. Selnes klaget over at bygget var tenkt plassert helt i nabogrensa og viste til reglene i plan- og bygningsloven § 29-4. Han påpekte også at det var plassert en utefoaje med serveringsmuligheter helt inntil hans nabogrense, samt en uteterrasse for kantine i 2. etasje direkte mot hans bakgård. Dette ville medføre støy, innsyn og tap av sollys.

Ved brev av 18. august 2015 ble kommunens vedtak påklaget av Rannveig Gridseth. I klagen ble det påpekt at planen ikke tok stilling til forhold knyttet til parkering og adkomst for tilstøtende eiendommer. Slik planen var utformet ville det ikke være tilstrekkelig gjenværende parkeringsareal til å oppfylle kommunens krav til parkeringsareal. For øvrig hadde Gridseth blitt oppmerksom på at det var planlagt oppført en veranda på teaterbygget. Denne vendte ut mot deres tomteareal hvor små barn lekte, og verandaen kunne medføre en sikkerhetsrisiko. Det ble også stilt spørsmål ved om bygget skulle plasseres i tomtegrensa og om ikke avstandskravet på 4 meter gjaldt. Det var heller ikke tatt stilling til solforholdene på de omkringliggende eiendommene.

Klagen fra Selnes ble behandlet av komité for plan og samfunn i møte den 18. august 2015. Som følge av at klagen omhandlet mulig plassering av teaterbygget, tolket kommunen den som en klage på reguleringsplanen. Innledningsvis viste kommunen til at klager var gitt anledning til å uttale seg under høringsperioden, og at Selnes ikke hadde fremmet merknader til planforslaget. For øvrig viste kommunen til at det lå innenfor kommunestyrets frie skjønn å avgjøre hva arealene i kommunen skulle benyttes til. Kommunen kunne ikke se at det var gjort saksbehandlingsfeil og klagen inneholdt ikke nye momenter som ikke var en del av saksvurderingen som kommunestyret fattet sin beslutning ut fra. Klagen ble derfor ikke tatt til følge.

Klagen fra Gridseth ble behandlet i møte den 1. september 2015. Kommunen påpekte innledningsvis at klagen ikke var innlevert innen klagefristen. Den var imidlertid usikker på om klager hadde forstått klagereglene og tidsfristen riktig, og valgte derfor å behandle klagen som om den var rettidig innkommet. For øvrig viste kommunen til at klager hadde uttalt seg

om de samme forholdene tidligere i planprosessen. Klagen inneholdt intet nytt og merknadene var kjent for kommunestyret da planen ble vedtatt. Klagen ble derfor ikke tatt til følge.

Saken ble den 8. september 2015 oversendt Fylkesmannen i Nord-Trøndelag for endelig avgjørelse.

Fylkesmannen bemerker

En reguleringsplan er et arealplankart med tilhørende bestemmelser som angir bruk, vern og utforming av arealer og fysiske omgivelser, jf. pbl. § 12-1(1). Kommunen skal i henhold til pbl. § 12-1(2) sørge for at det blir utarbeidet reguleringsplaner for de områder i kommunen hvor dette følger av loven eller av kommuneplanens arealdel, samt der det ellers er behov for det.

Plan- og bygningsloven har i §§ 12-8 til 12-12 saksbehandlingsregler for utarbeidelse og vedtakelse av reguleringsplaner. Gjennom en omfattende planprosess skal ulike løsninger utredes og konsekvenser for området kartlegges. Det endelige vedtaket fattes på bakgrunn av denne prosessen, men er likevel underlagt et betydelig skjønn fra kommunens side. Etter plan- og bygningsloven er det kommunestyret som er planmyndighet. Det er altså kommunestyret som avgjør hvilke arealer som skal inngå i planen og hva disse arealene skal brukes til. Dette skjer på bakgrunn av en omfattende vurdering av de ulike hensynene som gjør seg gjeldende innenfor planområdet, og under forutsetning av at det ikke foreligger innsigelser mot den vedtatte reguleringsplanen fra myndigheter som nevnt i pbl. § 5-4.

Ved utarbeidelse av reguleringsplaner vil det alltid kunne diskuteres hvilken løsning som er den beste. Det er derfor viktig å påpeke at reguleringsmyndigheten er lagt til kommunen, og at planprosessen skal sikre at areal- og ressursbruken blir til størst mulig gagn for den enkelte og for samfunnet som helhet. Dette vil innebære at ulike hensyn må veies mot hverandre, men at det er opp til reguleringsmyndighetenes skjønn å avgjøre hvilken ressursbruk som er mest hensiktsmessig. Her som ellers må imidlertid vurderingene være saklige og i samsvar med reguleringslovgivningens formål, samt bygge på en forsvarlig saksbehandling og et riktig faktisk grunnlag. Ingen kan sies å ha krav på at et område skal reguleres eller ikke til et bestemt formål.

Fylkesmannen kan som klageinstans prøve alle sider av saken, men det gjelder visse begrensninger i Fylkesmannens kompetanse til å gjøre endringer i reguleringsplanen. Ved prøving av det frie skjønnet skal det legges vekt på hensynet til det kommunale selvstyret, jf. fvl. § 34(2).

Vilkår for klage

Fylkesmannen må innledningsvis ta stilling til om vilkårene for å ta klagen opp til behandling er oppfylt. Fylkesmannen er etter forvaltningsloven § 34(1) ikke bundet av at kommunen har ansett vilkårene for å behandle klagen for å være oppfylt.

Av kommunens saksframlegg i vedtaket av 1. september 2015 framgår det at kommunen vurderer klagen fra Gridseth som for sent framsatt. Kommunen viser til at kommunestyrets vedtak ble oversendt til Gridseth den 22. juni 2015 og at klagen ikke ble mottatt hos kommunen før den 18. august 2015. Kommunen er imidlertid usikker på om Gridseth har forstått klagereglene og tidsfristene riktig, og velger derfor å realitetsbehandle klagen til tross for fristoverskridelsen.

I henhold til forvaltningsloven § 28(1) kan «*Enkeltvedtak (...) påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken*».

Det er på det rene at et vedtak om reguleringsplan er å anse som et «*enkeltvedtak*» etter forvaltningsloven § 2. Videre er det klart at Gridseth, som nærmeste nabo til planområdet, har «*rettslig klageinteresse*». Gridseth har således adgang til å klage på vedtaket etter fvl. § 28(1).

Fristen for å klage på enkeltvedtak er i henhold til fvl. § 29(1) 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet fram til vedkommende part. Hensyntatt tid til postgang, skulle klagen på kommunestyrets vedtak således ha vært framsatt senest den 17. juli 2015. Fylkesmannen er etter dette enig med kommunen i at klagen av 18. august 2015 er fremmet for sent. En klage som er for sent innkommet kan som utgangspunkt avvises uten realitetsbehandling. I den foreliggende saken synes imidlertid kommunen å ha gitt klagen fristoppreisning etter fvl. § 31.

Etter fvl. § 31(1) bokstav a og b kan en klage som er for sent framsatt tas under behandling såfremt parten eller hans fullmektig «*ikke kan lastes for å ha oversittet fristen eller for å ha drøyd med klage etterpå*», eller det «*av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd*». Det er uklart for Fylkesmannen hvilket av vilkårene kommunen har ansett for å være oppfylt. Vi vil i den forbindelse vise til fvl. § 25 som fastsetter som et minstekrav at kommunen viser til de regler vedtaket bygger på.

I den foreliggende klagesaken har klager ikke redegjort for hvorfor klagen er for sent framsatt. Fylkesmannen er imidlertid enig med kommunen i at klageren trolig har misforstått klageprosessen. Dette skyldes trolig at reguleringsplanen og det konkrete byggetiltaket delvis har blitt behandlet samtidig. I epostkorrespondanse, som Fylkesmannen har mottatt kopi av, bekrefte dette, jf. epost av 22. juli 2015, hvor Gridseth klager til arkitektfirmaet bak det aktuelle teaterbygget.

Fylkesmannen går ikke inn og vurderer nærmere om Gridseth kan lastes for å ha oversittet klagefristen etter fvl. § 31(1) bokstav a. Etter vår vurdering foreligger det uansett «*særlige grunner*» som gjør det rimelig at klagen blir prøvd, jf. fvl. § 31(1) bokstav b. Fylkesmannen legger her avgjørende vekt på at saken er av særskilt betydning for klageren, at kommunen i liten grad synes å ha veiledet klager etter fvl. § 11, samt at vedtaket som er truffet av kommunestyret synes tvilsomt rettslig sett, jf. lovkommentar til plan- og bygningsloven.

Videre er det kommunen selv som har fremmet planforslaget. Det er således ingen privat part som kan bli skadelidende av at klagen tas under behandling, jf. fvl. § 31(2).

Vi er etter dette enig med kommunen i at klagen fra Gridseth skal gis fristoppreisning etter fvl. § 31 og at denne skal realitetsbehandles.

Det er ellers klart at Selnes har «*rettslig klageinteresse*» etter fvl. § 28(1) og at hans klage er rettidig framsatt etter fvl. §§ 29 og 30.

Vilkårene for å behandle klagen er således oppfylt.

Vurdering av klagen

Etter Fylkesmannens vurdering er klagen fra Selnes og Gridseth i stor grad sammenfallende. I det følgende behandles klagen derfor samlet.

Kommunen er etter forvaltningsloven § 17(1) forpliktet til å påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Bestemmelsen gir uttrykk for det såkalte undersøkelsesprinsippet som innebærer at kommunen har ansvaret for at vedtak fattes på et forsvarlig grunnlag.

Hvor omfattende utredning som skal gjøres i den konkrete sak, må sees i sammenheng med blant annet sakens art. I saker som gjelder mer omfattende eller særlig byrdefulle inngrep ovenfor en enkelt borger, må det stilles strenge krav til klarlegging av de faktiske forhold og vurdering av de relevante interesser og hensyn som gjør seg gjeldende. Omfanget av undersøkelsesprinsippet må også sees i sammenheng med hvilken særlov vedtaket er knyttet til.

På området for plan- og bygningsretten, herunder i plansaker, er det bestemmelsen om planbeskrivelse i pbl. § 4-2 som tilsvarer forvaltningslovens regler om krav til sakens opplysning og begrunnelse. Bestemmelsen fastsetter at *«Alle forslag til planer etter loven skal ved offentlig ettersyn ha en planbeskrivelse som beskriver planens formål, hovedinnhold og virkninger, samt planens forhold til rammer og retningslinjer som gjelder for området.»*

Som følge av at pbl. § 4-2 gir uttrykk for det alminnelige undersøkelsesprinsippet i plansaker, må planbeskrivelsen inneholde de opplysninger som er nødvendig for å gi et dekkende bilde av planens innhold og virkninger, jf. Ot.prp.nr.32 (2007-2008) s. 187. I forarbeidene framholdes det at planbeskrivelsen må være så fyldig og presis at det er mulig å få et dekkende bilde av hensynene bak planen, og hva den vil medføre for berørte parter, interesser og hensyn, jf. NOU 2003: 14 s. 253 og Ot.prp.nr.32 (2007-2008) s. 187. Hvor omfattende og detaljert planbeskrivelsen må være, vil for øvrig variere med hva slags plantype det er snakk om. Er det tale om forslag til reguleringsplan for et konkret utbyggingstiltak, som i denne saken, vil planbeskrivelsen normalt måtte gjøres mer detaljert enn dersom det er tale om forslag til oversiktsplan, jf. lovkommentar til plan- og bygningsloven.

Av lovkommentaren framgår det videre at *«Planbeskrivelsen inngår som en del av beslutningsgrunnlaget i saken, og den må derfor fremkomme tydelig i de dokumenter som legges frem til behandling når saken skal vedtas, jf. NOU 2003:14 s. 253 og Ot.prp.nr.32 (2007-2008) s. 187. Er planbeskrivelsen mangelfull, vil dette være en saksbehandlingsfeil som kan føre til at planvedtaket må anses ugyldig.»*

I veileder T-1490 «Reguleringsplan» fra Miljøverndepartementet gis det på s. 35 følgende kommentar til planbeskrivelse i medhold av pbl. § 4-2:

«3.1 Formålet med planbeskrivelsen

Planbeskrivelsen skal beskrive planens mål, hovedinnhold og virkninger.

Planbeskrivelsen skal beskrive planens forhold til rammer og retningslinjer som gjelder for området.

Det er viktig å få fram endringene reguleringsplanens vil medføre. Det vil være hensiktsmessig å beskrive førsituasjonen i planområdet for å få fram endringene. Planbeskrivelsen må få fram endringer både i forhold til dagens situasjon i planområdet og endringer i forhold til gjeldende planer.

Planbeskrivelsen skal være et grunnlag for medvirkning, beslutningstaking og for tolking av vedtatt plan. Det er derfor viktig at den gir en nøyaktig og god framstilling av planforslaget, og hvordan det endrer planområdet og påvirker omgivelsene. For å gi et best mulig grunnlag for medvirkning og beslutninger er det viktig at planbeskrivelsen får fram alle sider ved planen og gir en balansert framstilling av planforslaget. Planbeskrivelsen skal fremstilles skriftlig, med fulle setninger. Figurer og bilder bør medtas der det gjør framstillingen enklere. Planbeskrivelsen skal ha en oversiktlig og ensartet struktur

3.2 Innhold i planbeskrivelsen

En planbeskrivelse skal avklare alle forhold som anses å være viktige i en plansak, både forhold i planforslaget og virkninger planforslaget vil kunne gi for planområdet og omgivelsene.

Planbeskrivelsen må skille mellom beskrivelse av nåsituasjonen, beskrivelse av planforslaget og virkninger av planforslaget.

Planbeskrivelsen skal først og fremst beskrive rammer for og virkninger av planen. Det er viktig å få tydelig fram hva som er fastlagt i planen, og hva som er målsettinger og beskrivelse av prosjektet det reguleres for.

Planbeskrivelsen bør være kortfattet og konkret. Planbeskrivelsen skal gi et korrekt og helhetlig bilde av saken.

3.3 Planbeskrivelsens omfang

Loven stiller krav om at omfanget av planbeskrivelsen skal stå i forhold til det som skal bygges. Beskrivelsen skal være så fylldig og presis at det er mulig å få et dekkende bilde av hensynene bak planen. Hvor omfattende planbeskrivelsen skal være kan tilpasses den enkelte plan. En liten reguleringsplan med begrensede og lite konfliktfylte tiltak, må derfor også kunne ha en enklere planbeskrivelse enn en plan for en mer omfattende eller konfliktfylt utbygging.»

Spørsmålet i det følgende blir om reguleringsplanen for teaterhuset var tilstrekkelig opplyst da kommunestyret den 22. juni 2015 fattet vedtak.

Selnes og Gridseth har klaget over at planen åpner for bygging helt inntil deres nabogrense. Det er også klaget over planens øvre tillatte mønehøyde på 20 meter og innvirkningen dette har på deres eiendommer.

I utgangspunktet er det klart at kommunen gjennom reguleringsplan kan fravike avstandskravet i pbl. § 29-4(2). Dette framgår direkte av lovens ordlyd hvor det fastsettes at avstandskravet kommer til anvendelse så fremt «*ikke annet er bestemt i plan*» etter lovens kap. 11 og 12. Bakgrunnen for at lovens avstandskrav kan fravikes i en reguleringsplan, er at hensynene bak avstandskravet vil være gjenstand for en grundig vurdering i planprosessen. Eventuelle fravik fra avstandskravet, også i en planprosess, vil imidlertid kunne oppleves som svært inngripende ovenfor de som blir direkte berørt. 4-metersregelen er innarbeidet i folks rettsoppfatning, og sterke reelle hensyn taler da for at kommunen bør begrunne godt eventuelle fravik i plandokumentene. Dette gjør seg særlig gjeldende i denne saken hvor det er snakk om å oppføre et potensielt 20 meter høyt bygg i nabogrensen. Dersom pbl. § 29-4(2) skulle vært etterlevd i et slikt tilfelle, skulle normalt avstanden til naboenes eiendomsgrense ha vært minimum 10 meter og ikke 4 meter.

I den foreliggende saken kan Fylkesmannen ikke se at det er foretatt noen vurdering eller gitt noen begrunnelse for hvorfor det skal bygges inntil klagerens nabogrense. Forholdet til nabobebyggelsen er overhodet ikke nevnt i planbeskrivelsen. I saksdokumentene for øvrig har kommunen vist til at denne vurderingen er underlagt kommunens frie skjønn. Fylkesmannen er enig i dette, men må i den sammenheng vise til fvl. § 24(1) som stiller krav til at enkeltvedtak skal begrunnes. Av fvl. § 25(2) framgår det at det i vedtakets begrunnelse skal nevnes de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Etter bestemmelsens tredje ledd skal også de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn nevnes. I Høyesterettspraksis er det på generelt grunnlag lagt til grunn at kravet til begrunnelse skjerpes jo større inngrepet er ovenfor den private part.

Kommunens skjønnsvurdering framgår ikke av saksdokumentene, og det er da umulig for klagerne å vite hvorfor kommunen har valgt en slik løsning i reguleringsplanen. Fylkesmannen anser dette forholdet som svært mangelfullt utredet i planbeskrivelsen og de øvrige plandokumentene. Etter vår vurdering må den mangelfulle utredningen av dette forholdet, herunder den manglende begrunnelsen for kommunens skjønnsutøvelse, anses som alvorlige saksbehandlingsfeil.

Gridseth har i sin klage påpekt at det finnes utfordringer knyttet til adkomst og at planforslaget vil forverre dette ytterligere. I sin behandling av klagen fra Gridseth viser kommunen til at dette forholdet har vært vurdert tidligere i planprosessen.

Fylkesmannen er ikke enig med kommunen i at dette forholdet er gjennomgått eller drøftet nærmere i planbeskrivelsen eller de øvrige plandokumentene. I vedtaket av 15. juni 2015 viser kommunen til at det i reguleringsbestemmelsene punkt 1.1 er satt krav til situasjonsplan som viser blant annet adkomstforhold. Fylkesmannen kan ikke se at dette medfører riktighet. Pkt. 1.1 i planbestemmelsen retter seg mot adkomstløsningen til teaterbygget, og ikke adkomstløsningen for naboeiendommene. Det er ikke stilt krav om at ny bebyggelse i planområdet ivaretar eksisterende adkomster. Naboenes merknader knyttet til adkomstforholdene er således ikke vurdert eller tatt stilling til i plansaken. Dette anses også som en saksbehandlingsfeil.

I planbeskrivelsen skal det også framgå hvordan reguleringsplanen forholder seg til overordnet planverk, samt eventuelt behov for konsekvensutredning. I planbeskrivelsen er det redegjort for hvilke planer som gjelder, men det er ikke vurdert om den nye reguleringsplanen har avvik fra overordnet plan. Kommunen har blant annet ikke redegjort for om det nye reguleringsformålet er i samsvar med formålet i overordnet plan. Det er heller ikke nevnt hvordan den nye reguleringsplanen forholder seg til eksisterende reguleringsplan. Fylkesmannen anser planbeskrivelsen som mangelfull på dette området.

Planbeskrivelsen skal også redegjøre for trafikkforhold. Videre skal den redegjøre for behovet for parkeringsplasser, samt inneholde en begrunnelse for hvorfor man eventuelt fraviker normen for parkeringsdekning. Fylkesmannen kan ikke se at forholdet til parkeringsbehov er klargjort nærmere i saken. I planbeskrivelsen uttales det at tiltaket gir økt behov for parkering, men at kommunen vurderer det slik at det i nærområdet finnes tilstrekkelig med parkeringsmuligheter. Vi kan ikke se at parkeringssituasjonen er utredet utover dette. Det er ikke angitt estimert parkeringsbehov og det er heller ikke vist til hvilke eksisterende parkeringsplasser kommunen mener dekker behovet. Med hensyn til at det er snakk om et publikumsbygg med et potensielt stort antall besøkende, må planbeskrivelsen også anses mangelfull på dette området. Denne mangelen er også påpekt av fylkeskommunen i deres høringsuttalelse av 11. mai 2015.

I planbeskrivelsen er det for øvrig heller ikke nevnt eller drøftet hvordan et potensielt 20 meter høyt bygg vil påvirke omgivelsene og bybildet for øvrig. Som fylkeskommunen påpeker i sin uttalelse av 11. mai 2015, er 20 meter svært høyt i forhold til annen ny bebyggelse i Verdal sentrum. Planens innvirkning på stedets karakter og forholdet til eksisterende bebyggelse skal inngå i en planbeskrivelse. Fylkesmannen vil i denne forbindelse vise til merknaden i veilederen T-1490 hvor det uttales at planbeskrivelsen skal avklare alle forhold som anses å være viktige i en plansak, både forhold i planforslaget og virkninger planforslaget vil kunne gi for planområdet og omgivelsene. Vi kan ikke se at dette er gjort i planbeskrivelsen.

Som det framgår av det ovennevnte er planbeskrivelsen og de øvrige plandokumentene mangelfulle på en rekke områder. Fylkesmannen kommer derfor til at reguleringsplanen for teaterhuset ikke var tilstrekkelig opplyst da kommunestyret den 15. juni 2015 fattet vedtak.

Vedtaket lider dermed av en saksbehandlingsfeil etter fvl. § 17, jf. pbl. § 4-2. Kommunens skjønnsutøvelse er heller ikke tilstrekkelig begrunnet etter fvl. §§ 24 og 25. Dette anses også som en saksbehandlingsfeil.

Fylkesmannen vil bemerke at selv om utredningsansvaret etter fvl. § 17 er tillagt rådmannen, har kommunestyret det endelige ansvaret for å vurdere om saken er tilstrekkelig opplyst etter fvl. § 17 før vedtak fattes.

Ugyldighet

Etter fvl. § 41 kan et vedtak som lider av saksbehandlingsfeil etter forvaltningsloven i enkelte tilfeller anses gyldig til tross for at det er begått feil som kan medføre ugyldighet. Av ordlyden i bestemmelsen framgår det at vedtaket likevel er gyldig «*når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold.*»

En naturlig forståelse av ordlyden i § 41 tilsier at det må foretas en sannsynlighetsvurdering. I rettspraksis og teori er det slått fast at det ikke kan kreves mer enn at det er en «*ikke helt fjerntliggende mulighet*» for at feilen kan ha virket inn på vedtaket. Høyesterett vurderer i Rt. 1980 s. 485 om det er en «*rimelig mulighet*» for at feilen kan ha virket inn. Det må etter dette gjøres en konkret vurdering i den enkelte sak.

Spørsmålet i det følgende blir om det er en rimelig mulighet for at saksbehandlingsfeilene kan ha virket inn på kommunestyrets vedtak av 15. juni 2015.

I forarbeidene til fvl. § 41 uttales det at det på generelt grunnlag skal lite til før ugyldighet inntrer i saker hvor feilen er grov eller vedtaket er spesielt inngripende for parten. Dersom saksbehandlingsfeilen består i mangelfull utredning etter fvl. § 17, vil mulighetene for feilaktig vurdering av realiteten lett kunne oppstå. Det skal derfor lite til før en mangelfull utredning må anses for å kunne hatt innvirkning på vedtakets innhold.

I den foreliggende klagesaken er det forholdsvis åpenbart at naboene til planområdet ikke har forstått rekkevidden av den aktuelle reguleringsplanen. Etter Fylkesmannens vurdering skyldes dette det faktum at planbeskrivelsen var mangelfull. Sakens mangelfulle utredning kan således ha ført til at hensynet til naboene ikke har inngått i den endelige skjønnsvurderingen til kommunestyret. Planen er for øvrig ikke tilstrekkelig opplyst på en lang rekke forhold som er av sentral betydning i plansaken. Det er således rimelig å anta at den mangelfulle saksutredningen kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold.

Fylkesmannen kan dermed ikke utelukke at det er en rimelig mulighet for at saksbehandlingsfeilene kan ha virket inn på kommunestyrets vedtak. Vedtaket kan etter dette ikke anses som gyldig etter fvl. § 41.

Konklusjonen blir dermed at kommunestyrets vedtak av 15. juni 2015 er ugyldig, jf. den ulovfestede forvaltningsrettslige læren om ugyldighet. Saken hjemsendes for ny behandling.

Øvrige bemerkninger

I planbestemmelsen pkt. 2.1.4 er det oppgitt at byggegrensen i nord og mot øst følger planens begrensning. I vedtatte plankart er det imidlertid inntegnet byggegrense mot sør og mot øst. Plankartet og bestemmelsene er således motstridende. Kommunen må korrigere dette i sin fornyede behandling av saken.

På bakgrunn av det ovennevnte fatter Fylkesmannen følgende

vedtak:

Verdal kommunestyres vedtak av 15. juni 2015 i sak 55/15, oppheves som ugyldig.

Klagene har ført fram.

Fylkesmannens vedtak er endelig og kan ikke påklages videre i forvaltningen, jf. forvaltningsloven § 28.

Med hilsen

Sissel E. Slapgård(e.f.)
Assisterende kommunaldirektør
Kommunalavdelingen

Elisabeth Marø Holand
Rådgiver
Kommunalavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Likelydende brev sendt til:

Bjørn Johan Morten Selnes	Postboks 184	7651	VERDAL
Rannveig Gridseth	Sørgata 14	7650	VERDAL
Innherred samkommune	Postboks 130	7601	LEVANGER

Til valgte medlemmer og varamedlemmer i kontrollutvalget

Deres ref:

Vår ref: LIER 2015/6083

Dato: 20.10.2015

Valg av kontrollutvalg for valgperioden 2015-2019

Kommunestyret oppnevnte i sitt konstituerende møte 19. oktober 2015 følgende medlemmer og varamedlemmer til kontrollutvalget:

Liste 1 Arbeiderpartiet/Høyre/Kristelig Folkeparti:

Medlemmer

1. Astrid Tromsdal (AP)
2. Kristin Johanne Hildrum (AP)
3. Tronn Røtvoll (H)

Varamedlemmer:

1. Jon Sellæg (AP)
2. Knut Johansson (AP)
3. Inga A. Hildrum (AP)

Liste 2 Senterpartiet/Sosialistisk Venstreparti/Venstre/Fremskrittspartiet/Miljøpartiet De Grønne/Uavhengig representant

Medlemmer

1. John Hermann (UAV), leder
2. Kristine Karlgård (SP), nestleder

Varamedlemmer:

1. Tore Landstad (FRP)
2. Jostein Grande (SP)
3. Mette Karlgård (SP)
4. Randi Kvernmo (MDG)

Dette til underretning.

Med hilsen

Line Therese Ertsås
formannskapssekretær

Kopi til:

KomSek Trøndelag IKS   Fylkets Hus   7735   Steinkjer
KomRev Trøndelag IKS   Postboks 2565   7735   Steinkjer

SAK 032/15
OVERORDNET ANALYSE OG PLAN FOR
FORVALTNINGSREVISJON – OPPSTART

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	06.11.15	Paul Stenstuen	032/15	418-1721-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget ber revisor igangsette arbeidet med overordnet analyse.
2. Kontrollutvalget ber om å bli holdt orientert underveis.
3. Forslaget til plan for forvaltningsrevisjon skal legges fram for kontrollutvalget til behandling i løpet av første halvår 2016. Kontrollutvalget inviterer ordføreren og rådmannen til en dialog om forvaltningsrevisjon i forbindelse med dette.

Vedlegg

Ingen

Ikke trykte vedlegg

1. Plan for forvaltningsrevisjon 2011-2015
2. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner
3. Kommuneloven.

Saksopplysninger

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave. Kontrollutvalget skal sørge for at det blir utarbeidet en plan for gjennomføring. For inneværende valgperiode skal slik plan være utarbeidet og godkjent av kommunestyret innen 31.12.2016.

Det vises her bl.a. til kontrollutvalgsforskriftens § 9:

”Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.”

”Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.”

”Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.”

Vurdering

Forvaltningsrevisjon har et todelt formål. Forvaltningsrevisjon skal på den ene side påse at forvaltningen skjer iht. gitte regler og vedtak (de ytre rammer for forvaltningen). På den annen side skal forvaltningsrevisjon bidra til at kommunen både blir flinkere, og utnytter de betrodde midler mer effektivt innenfor forvaltningens frie handlingsrom.

Norske kommuner utøver myndighet på mange områder som har avgjørende betydning for innbyggerne. Kommunen skal ivareta både samfunnets og den/de enkeltes interesser. Hvordan kommunen fyller denne rollen, og i hvilken grad kommunen sørger for å gi innbyggerne likebehandling og rettsikkerhet kan være et interessant tema.

Norske kommuner disponerer en betydelig del av samfunnets ressurser. I hvilken grad kommunen har sørget for en effektiv og målrettet utnyttelse av de ressursene den er blitt betrodd er et eksempel på et annet interessant tema.

En har ikke ressurser til å besvare alle tenkelige spørsmål. Planen skal derfor baseres på overordnet analyse av kommunens virksomhet. Det enkelte prosjekt skal velges ut fra risiko og vesentlighetsvurderinger.

En «vet» på forhånd at det meste er i orden. Men uansett hvor god en er kan alle bli bedre. Kontrollutvalget må derfor ha et bevist forhold til hvorvidt en med forvaltningsrevisjon ønsker å få bekreftet at alt i hovedsak er på plass – eller hvorvidt en ønsker å sette fokus på forbedringspunkter og områder hvor kommunen kan bli flinkere.

For å sikre et bredest mulig beslutningsgrunnlag, foreslås det at ordføreren og rådmannen blir invitert til en dialog med kontrollutvalget i forbindelse med behandlingen av kontrollutvalgets planforslag. Det understrekes imidlertid at forvaltningsrevisjon ikke kan sees som en del av rådmannens egen oppfølging, eller komme til erstatning for denne.

Forvaltningsrevisjon (og selskapskontroll) skal begge ha elementer av både kontroll og læring. Kommunen har valgt selskapsformen for deler av sin virksomhet og tjenesteproduksjon. Planverkene for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll bør derfor sees i sammenheng.

Planarbeidet vil være en lang prosess. På det nåværende tidspunkt er det derfor viktig at kontrollutvalget treffer vedtak om å igangsette planarbeidet. Det legges opp til at kontrollutvalget vil holdt orientert underveis i plan arbeidet.

Dersom kontrollutvalget ønsker at revisor skal belyse eventuelle konkrete temaer og problemstillinger i forbindelse med analysearbeidet, vil en anbefale at kontrollutvalget gir så klare avgrensninger som mulig.

Steinkjer 30.10.15

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

SAK 033/15

OVERORDNET ANALYSE OG PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL - OPPSTART

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	06.11.15	Paul Stenstuen	033/15	418-1721-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget ber revisor igangsette arbeidet med overordnet analyse – plan for selskapskontroll. Overordnet analyse – plan for selskapskontroll bør sees i sammenheng med overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon.
2. Kontrollutvalget ber om å bli holdt orientert underveis.
3. Forslaget til plan for selskapskontroll skal legges fram for kontrollutvalget til behandling i løpet av 1. halvår 2016.

Vedlegg

Ingen

Ikke trykte vedlegg

1. Plan for selskapskontroll 2011-2015
2. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner
3. Kommuneloven.

Saksopplysninger

Kontrollutvalgsforskriftens §§ 13 -14 sier følgende om selskapskontroll:

”Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll.”

Paragrafen ble endret den 6 des. 2012 og endringen ble ikraftsatt fra 1 jan 2013. Endringen innebærer at nå er et krav om at det skal gjennomføres en overordnet analyse av kommunens eierskap i forbindelse med utarbeidelse av plan for selskapskontroll. For inneværende valgperiode skal slik plan være utarbeidet innen 31. desember 2016.

§ 14.Selskapskontrollens innhold

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).

Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3.

Kommunen har typisk flere roller i forhold til de selskapene kommunen har eierskap i. For det første har kommunen eierrollen. I mange tilfeller skal selskapene levere tjenester til kommunen selv eller direkte til innbyggerne. I slike tilfeller har kommunen også kjøperrollen. I tillegg vil kommunen ofte ha rollen som offentlig myndighet og tilsynsmyndighet. Det finnes også eksempler på at kommunen har delegert offentlig myndighet til selskap den har eierskap i.

Det er derfor nødvendig med en klar forståelse for avgrensningen mellom de ulike rollene og hva som er et hensiktsmessig samspill mellom disse. Det er også nødvendig med en klar forståelse for kommunalt eierskap som virkemiddel, med de begrensninger og muligheter ulike eierskapsformer gir mht. eierstyring. Både ordførers og rådmannens synspunkter vil således være av interesse for kontrollutvalget.

Selskapskontroll(og forvaltningsrevisjon) skal ha elementer av både kontroll og læring. Kommunen har valgt selskapsformen for deler av sin virksomhet og tjenesteproduksjon. Planverkene for gjennomføring av selskapskontroll og forvaltningsrevisjon bør derfor ses i sammenheng.

Vurdering

Saken legges nå frem for kontrollutvalget med forslag om at revisor starter arbeidet med den overordnede analysen og utarbeidelse av plan for selskapskontroll. Det er viktig at dette arbeidet kommer i gang så snart som mulig.

Forslaget til plan for selskapskontroll skal legges frem for til behandling i kontrollutvalget i løpet av 1. halvår 2016. Kommunestyret vedtar så planen etter innstilling fra kontrollutvalget.

Steinkjer 30.10.15

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

SAK 034/15

KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN / MØTEPLAN FOR 2015

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	06.11.15	Paul Stenstuen	034/15	412-1721-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar det fremlagte forslag til *Kontrollutvalgets møteplan / årsplan for 2016* for sin virksomhet i 2016.
2. Kontrollutvalget ber rådmannen merke seg kontrollutvalgets møtedatoer og ønskede orienteringer fra administrasjonen.
3. Kontrollutvalgets årsplan oversendes kommunestyret til orientering.

Vedlegg

Forslag til *Kontrollutvalgets årsplan/møteplan for 2016*.

Ikke trykte vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

Forslag til kontrollutvalgets møteplan / årsplan for 2016 følger vedlagt denne saken. Årsplanen for 2016 samler kontrollutvalgets planer for sin virksomhet og er utarbeidet på et overordnet nivå. Planen inneholder derfor ikke en detaljert beskrivelse av kontrollutvalgets virksomhet. Det legges opp til 5 møter i 2016.

Utkast til årsplan må ses på som en skisse over de aktiviteter kontrollutvalget vil ta for seg i løpet av året.

Vurdering

Kontrollutvalget bør alltid innenfor planen ha rom til å foreta eventuelle nødvendige omprioriteringer.

Årsplanen skal ikke vedtas av kommunestyret, men bør sendes kommunestyret til orientering.

Saken legges med dette frem for diskusjon i møte.

Steinkjer 30.10.15

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

Verdal kommune
Kontrollutvalget

Kontrollutvalgets årsplan for 2016

Vedtatt i kontrollutvalgets møte den 06. november 2015, Sak 34/15

KomSek Trøndelag IKS
-sekretariat for kontrollutvalgene

Postboks 2564, 7735 Steinkjer
Telefon 74 11 14 76
E- post: post@komsek.no
Web: www.komsek.no

INNHALDSFORTEGNELSE

INNLEDNING	3
1 KONTROLLUTVALGET	3
1.1 KONTROLLUTVALGETS HJEMMEL	3
1.2 KONTROLLUTVALGETS ANSVAR OG ARBEIDSSOMRÅDE.....	3
2 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET	4
2.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET	4
2.2 REGNSKAPSREVISJON.....	4
2.3 FORVALTNINGSREVISJON	4
2.4 SELSKAPSKONTROLL.....	5
2.5 ANDRE OPPGAVER	5
2.5.1 GJENNOMGANG AV MØTEPROTOKOLLER	5
2.5.2 BEFARING/BESØK	5
2.5.3 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE.....	5
2.5.4 BESTILLING FRA KOMMUNESTYRET	5
2.5.5 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM	5
2.5.6 TILSYN MED REVISJONEN	6
2.5.7 OPPFØLGING AV SAKER.....	6
2.5.8 RAPPORTERING.....	6
3 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT 2016	6
4 PLAN FOR MØTEVIRKSOMHETEN I 2016.....	6
VEDLEGG - MØTEPLAN.....	7

INNLEDNING

Kommunestyret skal etter kommuneloven påse at kommunens virksomhet skjer innen for rammene av lovverket og egne vedtak. Kommunestyret kan omgjøre vedtak av andre folkevalgte organer eller administrasjonen i samme utstrekning som disse kan omgjøre vedtaket selv. Kommunestyret har også ansvaret for at de kommunale regnskaper blir revidert på betryggende måte.

For å gjennomføre disse kontrolloppgavene skal kommunestyret velge et kontrollutvalg. Jfr. kommunelovens (koml.) § 76 og § 77.

Den delen av den kommunale egenkontrollen som utøves av kontrollutvalget må ikke forveksles med kommunens internkontroll. Kommunens internkontroll er rådmannens ansvar.

1 KONTROLLUTVALGET

Kommunestyret har i møte den 19.10.2015 valgt et kontrollutvalg bestående av 5 faste medlemmer og 7 varamedlemmer for perioden 2015 – 2019.

Faste medlemmer			Varamedlemmer	
Navn	Parti	Funksjon	Navn	Parti
John Hermann	UAV	Leder	Tore Landstad	FrP
Kristine Karlgård	SP	Nestleder	Jostein Grande	SP
			Mette Karlgård	SP
			Randi Kvernmo	MDG
Astrid Tromsdal	Ap	Medlem	Jon Sellæg	Ap
Kristine Johanne Hildrum	Ap	Medlem	Knut Johansson	Ap
Tronn Røtvoll	H	Medlem	Inga A.Hildrum	Ap

John Hermann, Kristine Johanne Hildrum og Astrid Tromsdal sitter i kommunestyret. Kristine Karlgård er vararepresentant til kommunestyret.

1.1 KONTROLLUTVALGETS HJEMMEL

Kontrollutvalgets arbeid er regulert av:

- Kommunelovens (KL) §§ 76 til 80
- Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner
- Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner

Kommunestyret kan i tillegg til de lovpålagte oppgaver og prosedyrer fastsette eget reglement for kontrollutvalget – som vil kunne gi nærmere regler for kontrollutvalget.

1.2 KONTROLLUTVALGETS ANSVAR OG ARBEIDSSOMRÅDE

Kontrollutvalget er valgt for å ivareta kommunestyrets kontroll- og tilsynsansvar. Med unntak for kommunestyret selv, skal kontrollutvalget føre tilsyn og kontroll med hele den kommunale forvaltningen - inklusive de øvrige folkevalgte organer. Kontrollutvalgets arbeidsområde er derfor altomfattende.

En viktig del av kontrollutvalgets ansvar vil være å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte (regnskapsrevisjon), og at det blir ført kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.

Kontrollutvalget skal videre påse at det blir gjennomført systematiske vurderinger knyttet til hvorvidt norsk lov og politiske vedtak etterleves, samt systematiske vurderinger av forvaltningens effektivitet, produktivitet og måloppnåelse (forvaltningsrevisjon). I tillegg skal kontrollutvalget påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper (selskapskontroll).

Kontrollutvalget skal ikke overprøve politiske prioriteringer fattet i samsvar med delegert myndighet.

2 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

2.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET

Møtene i kontrollutvalget er åpne. Møtene vil være lukket i saker/orienteringer der lov- og regelverk hjemler taushetsplikt og lukket dør.

Kommunens ordfører og kommunens revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Det legges opp til 5 møter i 2016, se vedlegg 1

2.2 REGNSKAPSREVISJON

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av loven og god kommunal revisjonsskikk. Kontrollutvalget skal følge opp eventuelle merknader og påpekninger fra revisor.

Kontrollutvalget skal avggi uttalelse til kommunestyret vedrørende kommunens årsregnskap og årsmelding før formannskapet avgir sin innstilling.

2.3 FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon er hjemlet i koml. § 77.4, og i forskrift om kontrollutvalg. Plan for Forvaltningsrevisjon ble behandlet av kontrollutvalget den 05.06.12 (sak 19/12), og vedtatt av kommunestyret den 25.06.12, sak 70/12.

Kontrollutvalget skal i henhold til forskriftens § 10 minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon.

Planen skal være basert på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter. Planarbeidet ble vedtatt igangsatt den 06.11.15, sak 32/15.

Det tas sikte på at planen er ferdig behandlet av kontrollutvalget i løpet av første halvår 2016.

2.4 SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll er hjemlet i Koml. § 77.5, og i forskrift om kontrollutvalg. Plan for selskapskontroll ble behandlet av kontrollutvalget den 05.06.12 (sak 20/12), og vedtatt av kommunestyret den 25.06.12, sak 71/12.

Kontrollutvalget skal i henhold til forskriftens § 13 minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for selskapskontroll. Planarbeidet ble vedtatt igangsatt den 06.11.15, sak 33/15.

Det tas sikte på at planen er ferdig behandlet av kontrollutvalget i løpet av første halvår 2016.

2.5 ANDRE OPPGAVER

Kontrollutvalget kan til enhver tid ta opp saker som ligger innenfor dets ansvars- og kompetanseområde.

2.5.1 GJENNOMGANG AV MØTEPROTOKOLLER

På oppdrag fra kontrollutvalget gjennomgår revisor jevnlig møteprotokoller fra bl.a. kommunestyret og formannskapet med fokus på saker av vesentlig økonomisk betydning. Hensikten med gjennomgangen er å påse at vedtakene fattes i tråd med lov, forskrift, regelverk og overordnede planer.

Med mindre revisor har merknader kontrollutvalget bør følge opp videre, tas denne rapporteringen som et ledd i revisors ordinære statusrapportering.

2.5.2 BEFARING/BESØK

For å kunne føre tilsyn med den totale virksomheten er det viktig at kontrollutvalget har ressurser og anledning til å besøke ulike avdelinger av kommunens virksomhet. Det legges opp til at kontrollutvalget i løpet av 2016 vil besøke en utvalgt virksomhet.

2.5.3 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene, jfr. Koml. § 77.7. Ved behov for ytterligere saksopplysninger, kan kontrollutvalget også innkalle administrasjonssjefen i forbindelse med behandling av saker i møtene.

Administrativ ledelse bør normalt være til stedet ved kontrollutvalgets møte når regnskap og årsberetning for foregående år skal behandles.

Det legges videre opp til et orienteringsprogram fra kommunens enheter, slik at kontrollutvalget holdes oppdatert om viktige saker i kommunen.

2.5.4 BESTILLING FRA KOMMUNESTYRET

Kontrollutvalget skal føre tilsyn med forvaltningen på vegne av kommunestyret, og vil følge opp saker / prosjekter kommunestyret ønsker kontrollutvalget skal følge opp.

2.5.5 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM

Kontrollutvalget kan ta i mot henvendelser fra publikum, men kontrollutvalget er imidlertid ikke et klageorgan og har ikke avgjørelsesmyndighet på forvaltningsområdet.

Kontrollutvalget avgjør selv i hvilken form og grad henvendelser fra publikum skal følges opp.

2.5.6 TILSYN MED REVISJONEN

Kontrollutvalget er pålagt å føre tilsyn med revisjonens arbeid. Denne funksjonen utøves gjennom sekretariatet som har faste møter med revisjonen, der revisjonen orienterer om sitt arbeid. Sekretariatet har fullt innsyn i revisjonens arbeidspapirer. Referat fra møtene legges frem for kontrollutvalget.

3.5.7 OPPFØLGING AV SAKER

Det ligger bl.a. til kontrollutvalget å føre tilsyn med at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp. Kontrollutvalget vil oppfordre administrasjonen om å legge fram en årlig rapport til kommunestyret om hvordan vedtakene fra foregående år er gjennomført.

Kontrollutvalget vil en gang i året gå gjennom oppfølgingen av egne saker.

2.5.8 RAPPORTERING

Kontrollutvalget rapporterer årlig til kommunestyret om sin virksomhet.

Rapporter fra gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroller rapporteres vanligvis fortløpende.

2.5.9 ANNET

Det er viktig at kontrollutvalget er gitt ressurser til å kunne holde seg oppdatert på sine arbeidsområder og med det kunne delta på kurs og konferanser som arrangeres både lokalt og nasjonalt.

3 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT 2016

Kontrollutvalget har utarbeidet forslag til samlet budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet, jf sak 024/15.

Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og tilsynsarbeidet skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret.

4 PLAN FOR MØTEVIRKSOMHETEN I 2016

Se vedlegg et for kontrollutvalgets møteplan. Denne gir en oversikt over behandling av faste saker.

Kontrollutvalget forbeholder seg retten til på eget initiativ å foreta endringer i planen og evt. gå inn på andre saker eller prosjekter som ikke er nevnt. Endring av møteplan kan også bli nødvendig av hensyn til saksgang eller av andre årsaker.

VEDLEGG - MØTEPLAN

Temaer til behandling 2016		17.feb	20.apr	01.jun	07.sep	16.nov
Referatsaker		X	X	X	X	X
Orientering fra sekretær						
Status revisjonsarbeidet, orientering fra revisjonen			X			X
Kontrollutvalgets årsrapport 2015		X				
Orientering om kommunalt regnskap og revisjon		X	X			
Planlagte orienteringer fra administrasjonen	Økonomi		X		X	
	Rådmannens oppfølging av rapporten "Forvaltningsrevisjon - økonomisk internkontroll"			X		
	Arbeidsmiljø og sykefravær			X		
	Kommunens fullmakts- og delegasjonsreglement					X
Uttalelse til årsregnskap/årsmelding 2015			X			
Rådmannens tilbakereportering til kommunestyret vedrørende status for kommunestyre vedtak			X			
Forvaltningsrevisjon		X	X	X		
Selskapskontroll		X	X			X
Revisjonsstrategi mv.					X	
Kontrollutvalgets årsplan/møteplan for 2017						X
Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet		X			X	
Oppfølging av tidligere saker						
Besøk ved utvalgt enhet						
Andre orienteringer fra administrasjonen						
Andre saker						

SAK 035/15
ORIENTERING FRA REVISOR VEDR. REVISJONSSTRATEGIEN
FOR REGNSKAPSREVISJON 2015

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	06.11.15	Paul Stenstuen	035/15	412-1721-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Vedlegg

Ingen

Ikke trykte vedlegg

1. Forskrift om revisjon
2. Forskrift om kontrollutvalg
3. Kommuneloven

Saksopplysninger

I samsvar med gjeldende revisjonsstandarder skal revisor utarbeide en strategi og plan for sitt revisjonsoppdrag. Revisors strategi og plan for hvordan det enkelte revisjonsoppdrag skal løses er interne vurderinger og interne dokumenter hos revisor.

Revisor vil presentere revisjonsstrategien for regnskapet 2015 i møtet.

Saksbehandlers vurdering

Revisjonsstrategien skal utarbeides på faglig grunnlag og vil ha sitt utgangspunkt i risiko og vesentlighetsvurderinger. Formålet med å utarbeide en revisjonsstrategi er primært å avdekke områder med risiko for feilrapportering mv, samt hvilke revisjonshandlinger som må gjennomføres for at revisor skal kunne avgi sin revisjonsberetning.

Saken sees som et ledd i kontrollutvalgets oppfølging av og tilsyn med revisor. Da det vil bli gitt informasjon om interne forhold hos revisor vil kontrollutvalget ha plikt til å bevare taushet om innholdet i revisors orientering, jf. forvaltningslovens § 13.

Orienteringen må derfor gis i lukket møte, jf. koml. § 31 nr 2, og fvl. § 13.

Steinkjer 30.10.15

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

SAK 036/15

FORVALTNINGSREVISJON VEDØRENDE PERSONAL OG ORGANISASJONSTJENESTEN – ORIENTERING FRA REVISOR

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	06.11.15	Paul Stenstuen	036/15	412-1721-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Vedlegg

Ingen

Ikke trykte vedlegg

1. Kontrollutvalgets sak 25/15
2. Kontrollutvalgets sak 19/15
3. Kommunestyrets sak 20/15
4. Kontrollutvalgets sak 18/14
5. Kontrollutvalgets sak 18/14
6. Kontrollutvalgets sak 10/14
7. Kommunestyrets sak 70/12
8. Kontrollutvalgets sak 19/12
9. Kontrollutvalgets sak 6/12
10. Kontrollutvalgets sak 25/11
11. Forskrift om revisjon
12. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner
13. Kommuneloven

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet sak 19/15 «*Prioritering vedrørende forvaltningsrevisjonsressursen*» den 03.06.15. Kontrollutvalget fattet bl.a. slikt vedtak:

1. «*Kontrollutvalget ber revisor utarbeide prosjektplan for forvaltningsrevisjon med Personal og organisasjonstjenesten med følgende problemstillinger*
  - a. *Hva har kommunen av dokumenter relatert til arbeidsgiverpolitikk/personalpolitikk?*
  - b. *I hvor stor grad brukes vedtatte retningslinjer for å nå personalpolitikkenes hovedmål?*
2. *Prosjektplan legges frem for kontrollutvalget i neste møte.»*

Revisors forslag til prosjektplan ble behandlet av kontrollutvalget den 23.09.15, sak 25/15.

Revisors forslag til prosjektplan omhandlet følgende problemstillinger:

- *«Hva har kommunen av dokumenter relatert til arbeidsgiverpolitikk?»*
- *I hvor stor grad brukes vedtatte retningslinjer for å nå personalpolitikens hovedmål? Herunder målene om IA i kommunen? »*

Kontrollutvalget traff slikt vedtak i saken (sak 25/15):

1. *«Kontrollutvalget ber revisor igangsette prosjektet uten avgrensningen mot sykefravær.*
2. *Kontrollutvalget ber revisor om en underveis orientering i november møte.»*

Revisor vil som anmodet gi en orientering i møte.

Steinkjer 30.10.15

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær